

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

Pars. 1. Quæ viam monstrat ad agnoscendam veram Originem
discrepantium in hac quæstione opinionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

Pars I.

Quæ viam monstrat ad agnoscendam veram originem discrepantium in hac quæstione opinionum.

Caput I.

Extremum, ad quod declinant, qui animas volunt ducere per viam Meditationis.

Qui id vitæ genus delegerunt, ut mercibus permu-
tandis dent operam, faciliè in alterutrum extremo-
rum inter se pugnantium declinant: alij enim secu-
ritatem magis quàm lucrum spectant: alij lucrum magis
quàm securitatem. Sic & Patres quidam spirituales fa-
ciunt in negotio, de quo tractamus.

I.

Sunt ex eorum numero aliqui, qui insolito aliquo even-
tu, quem sua maximè ætate vel auribus, vel oculis usur-
pârint, perterriti, mox atque de Oratione mentionem fi-
ri audiunt, quæ paulò altius ordinariâ assurgat, conster-
nantur; tam illam periculi plenam existimant. Atque
hâc causâ conantur semper Animas tenere intra cancellos
puræ Meditationis, sic ut miseræ nihil unquam agant ali-
ud, quam ut trium facultatum, seu potentiarum interna-
rum exercitatione se fatigent, Imaginatricis in formandis
præludiis; Intellectûs in punctis, quæ dicunt; & Volunta-
tis in affectibus, facto discursui respondentibus; quando
jam sine tali conatu aptæ sunt ad receptum interiorem, ad
primum

primum commotionis sibilum, aut nutum, quo DEUS eas à centro cordis ad se vocet, & trahat, efficacius quàm Pastor sibi ad se trahat oviculas, in littore aut planitie aliqua oberrantes.

Isti enimvero videntur securitatem potiùs, quàm lucrum animarum spectare. Negari enim non potest, quin æquum non sit Animas, postquam diurnâ Meditatione dederunt operam, ut Fidei axiomata altè animo insculperent, vitia extirparent, virtutes acquirerent; & diu Scholam illam frequentarunt, quæ ipsis in pulcherrima Christi Servatoris vita aperta fuit; si subinde illas DEUS à ratiocinatione abducat, illasque sibi uniat, ut in iisdem sine ullo medio operetur; æquum, dico, non est, eas impedire, & quibusdam quasi compedibus vincas tenere intra limites discursus, quo eatenus usæ sunt. Nec enim hoc aliud esset, quàm obligare illas ad aurum magno labore è cavernis eruendum, dum benefico imbri in earum sinum effunditur.

Facili negotio fieri potest, quòd DEUS illas his indicis vocare velit ad illam Contemplationem, quæ *Infusa* dicitur, ad illam inquam, quæ, cum consistat in arcano quodam commercio, quod medio amore intercedit inter DEUM & Animam, inter Animam & DEUM, alio etiam nomine *Mystica* appellatur, Operationum nimirum tam occultarum, tam arduarum, quæ hac in vita experientiâ melius percipi, quàm exprimi possunt. *Arcana verba, quæ non licet homini loqui.* Et licet DEUS attollere illam non velit ad hoc Contemplationis genus, nihil refert.

Ipsa Meditatio ordinaria, post aliquod tempus, naturâ suâ producit illam Contemplationem, quæ dicitur *acquisita*; illam dico, quæ simplici obtutu agnoscit DEUM,

& cum DEO veritates illas certissimas, quæ prius cum labore investigabantur, eas admiratur, amat, iisque immoratur contenta, non aliter quàm alius quilibet in bono reperto acquiescit. Et idcirco hæc Contemplatio nemini non permittenda est; cum in hac non contineatur periculum errorum, sed magis in Qiete illa altissima, illis unionibus, visionibus, Raptibus, & aliis similibus modis Contemplationis, quæ plus quàm unquam *Mystica* appellatur, cum sit tota quanta recondita.

Ceterum quis tam sit audax, ut illis Animabus, quæ in oratione DEUM repererunt, prohibeat, quo minus illo intus per affectum fruantur, illo se pro arbitrio oblectent? aut ut eas damnet ad quærendum illum per longam velut conclavium seriem, & ejus tanquam Regis sui alloquium petendum, dum Rex ipse suo in solio obviam sese offert?

II.

IN hos bene caderet illud S. Thomæ, in Opusculo de Beatitudine, quo nonnulli abutuntur ad damnandam omnem ratiocinationem.

Docet S. iste Doctor, sicut Beatitudo vitæ futuræ erit gaudere DEO, ita proportione suâ eandem debere esse Beatitudinem vitæ præsentis. *In hac vita continuò deberemus*
frui DEO, tanquam re plenissimè propria. Et idcirco subjungit maximam esse aliquorum stultitiam, qui per omnem vitam magna solitudine quærum DEUM multiplici studio, etiam Orationum prolixarum, inquietarum, importunarum; nec unquam se intra se ipsos recipiunt ad illo gaudendum magna tum tranquillitate, perinde ac si non ipsi es-

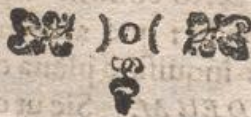
psi esseut Tempa viva, in quibus certissimò semper DEUM reperturi sint, tanquam domi suæ agentem: cum tamen, dum illum quærunt in Terra, in Aqua, in Aère, in Firmamento, eum inveniãnt tanquam Regem in suo Regno, non autem tanquam Regem in sua Regia. Est hæc doctrina extra omnem controversiam posita. Et idcirco cùm animæ, ut sic loquamur, DEUM suum attentâ Meditatione in se ipsis repererint, permittendum omnino ipsis est, ut illo plenâ voluptatis Contemplatione gaudeant, eum admirentur, eum ament, illi gratias agant, seque cum ipso mediantibus actibus illis simplicibus, sive infusi illi, sive acquisiti sint, quos variè in interno illo suo recessu experiuntur, conjungant. Hâc autem doctrinâ non damnantur illi, qui in Oratione ratiocinantur, sed qui ratiocinationem ejusmodi finem suum faciunt. Quâ de causâ, postquam Angelicus perpendit magnam stultitiam non sine anxietate foris quærentis, quod summa facilitate invenire potest intus, ita tandem conclusit. *Sic est etiam vita cujuslibet Justi DEUM semper quærentis, sed nunquam inveniẽtis.* Non dixit simpliciter *quærentis*, sed *semper quærentis*, in hoc enim totum malum situm est.

Id unicè observandum, quod mortali hac in vita nunquam nobis concessum sit ita invenire DEUM, ut non necessarium nobis sit eundem semper quærere. Quid enim aliud innuit Psaltes Regius verbis illis. *Quærite Dominum Psal. 104. & confirmamini, quærite faciem ejus semper?* Subtrahit se v. 4. nonnunquam DEUS certo consilio aspectui carissimorum suorum, seque abscondit: quo alio fine, quàm ut requiratur? Hinc ipsa tum inquisitio plena est voluptatis. *Letetur cor quærentium DEUM.* Sic ut de ipso adeò S. Thoma dubium sit, magisne ipse gauderet & frueretur DEO, Psal. 104. v. 1. an dili-

In Psal.

an diligentius jam possessum quæreret, cum probè nôset, veram hac in re esse regulam, quam apud S. Augustinum legerat: Quærendum DEUM, ut majori cum voluptate ipso frui liceat, & fruendum ipso, ut majori desiderio inquiratur. Nam DEUS queritur, ut inveniatur dulcius; & invenitur, ut queratur avidius.

Proinde sicut Opusculum citatum, etsi sit valde subtile, à plerisque tamen pro legitimo S. Thomæ partu non agnoscitur, sed pro suppositio, ita non multum hac in controversia tanti Doctoris autoritas negotij faceffere nobis debet. Animos potius addere nobis potest ejus exemplum, dum ipse semper, inveniendò quod quærebat, & quærendo quod invenerat, aliud in omni sua vita non egit, quàm ut factò ipso affirmaret, quàm consonum sit veritati, quod in Summa sua, quæ indubitata ejus partus est, docuerat: nimirum motus operationum, intellectualium, si rectè gubernantur, tam non perturbare quietem contemplantium, ut eam etiam constituent; *Motus operationum intelligibilium ad ipsam quietem contemplationis pertinent.* Et verò, quis unquam docuit, quod, qui meditatur, DEUM extra se quærat? Potest enim verò illum etiam intra se quærare, ut eum quærit, qui contemplatur, etsi ille labore majori. Quia tamen hoc ad finem propositum satis non est, æquum est nos perspecto uno extremo, quo hac in materia peccatur, etiam ad alterum transire, quod est veluti scopulus è regione situs.

Caput II

Caput II.

Extremum eorum, qui animas per viam Contemplationis ducunt.

Sunt igitur alij Animarum duces, qui semitam è diametro oppositam tenent. Hi cum intelligant, quantum lucri fiat per recessum quendam interiorem, vellent confestim, ut, quod experti ipsi sunt, id alij quoque perciperent: eaque causâ de Animarum, quas ducunt, securitate non nimis solliciti sunt. Nam etsi istæ necdum satis perspectam habeant viam, quâ inquirendus ipsis DEUS sit, quem tamen intra se habent, id efficere conantur, ut ipsum ante inveniunt, quàm quærant. Atque ita non permittunt, ut vel principio suæ ad DEUM conversionis, & Spiritualis, quam ordiuntur, vitæ, Meditationi se dedant; aut certè mox atque advertunt, quòd hæ in Meditatione siccitatem quandam, aut fatigationem laborè inque experiantur, abducunt illas à ratiocinandi via, perinde ac si siccitas illa, ille labor manifestissimum indicium sit, quòd DEUS in ipsis sine ipsis mira quædam efficere velit. Quia autem etiam parte aliâ observant, animas ejusmodi non esse idoneas ad Contemplationem, acquisitam operâ Meditationis, mox illas introducere volunt ad Infusam: præcipiuntque ipsis, ut omisso omni alio conatu & diligentia, quæ serviat ad ipsas præparandas ad Orationem, recipiant sese intra se tanquam ad centrum mediâ Fide, sed hac purâ putâ; omnibusque dimissis imaginibus, omni facessere jussâ ratiocinatione, ascendant cum Moyse verticem montis Sinai, ut intrent in illam caliginem, in qua

DEO ineffabili modo tanto oblectentur amplius, quo minus ipsum intelligunt.

Isti Duces videntur Animas non simplici discrimini exponere. Illud enim mente tenendum, ex populo tam
Exod. 10. numeroſo, non niſi unum ac ſolum Moysen vocatum eſſe
v. 21. ad ſublimen montis caliginoſi verticem: *Moyses acceſſit ad caliginem, in qua erat DEUS.* Minus perfecti, ipſique nimirum tam celebres *ſeptuaginta ſenes ex Iſraël*, aſcendere juſſi ſunt, ſed non niſi ad montis medium; reliquum vero omne vulgus non tantum aſcendere permiſſum non eſt, ſed ne quidem ad mentis radicem conſiſtere.

Quanta igitur, quaſo, fraus iſta eſt, velle hodie tam multis ex plebe quodammodo infimâ, communem facere illam etiam Myſticam Contemplationem, tam raro concedi ſolitam? Tantopere ſolicitus eſt DEUS, ut conſtet illam non omnibus eſſe communem, ut hâc ipſâ cauſâ præceperit diſertiffimè Moysi, ut ex illa, in quam erat ingreſſus, caligine prodiret, & ad montis pedem rediret; ad hoc indicandum Populo, proteſtationis genere tam terribili, tam ſerio, quàm unquam fieri poſſet, ipſam ad eò transgreſſuris mortem interminando. *Descende, & conteſtare*
Exod. 19. *Populum, ne fortè velit transcendere terminos ad videndum*
v. 21. *Dominum, & pereat ex eis plurima multitudo.*

Et tamen certa res eſt, Populum illum, etſi aſcendiſſet ad montis jugum, non tamen quidquam cum Moysi de DEO viſurum fuiſſe; neque quidquam aliud in ſublimi illo vertice ſpectaturum, quàm fumum, nubes, nimbos, & horribilem tempeſtatem. Quin imò, ipſa illa præſidentia fruendi DEI conſpectu magno illi fuiſſet conſtitura. *ſcrvator*
Prov. 15. *ſcrvator*
v. 17. *Majeſtatis opprimetur à gloria.*

II.

Solenne quibusdam est, afferre ad doctrinam suam af-
firmendam celeberrimum illum textum S. Dionysij,
quo ad carum suum Timotheum ista scripsit. *Tu autem,
Timothee carissime, pro maxima mysticorum spectaculorum ex- De Myst.
ercitatione, quâ vales, pratermitte & sensus & mentis actio- Theol. c. 1.
nes, eaque omnia, quæ & sub sensum cadunt, & animo cernuntur,
& quæ non sunt, & quæ sunt omnia, reque ad ejus, qui o-
mnem essentiam, omnemque scientiam superat, conjunctionem,
& unitatem pro virili parte etiam excita.*

Hic autem ante omnia observandum est, hoc nomen
Mysticæ, etsi hodierno usu soli illi Contemplationi super-
naturali tribuatur, quam etiam Infusam dicunt, non ta-
men ita illi proprium esse, ut non etiam naturali illi Con-
templationi competere possit quæ *acquisita* dicitur. Et ra-
tio est; quia hæc, etsi non sit tam ineffabilis, quàm illa, non
tamen facile, nisi ab expertis, cognosci potest: *Manna Apoc. 17.
absconditum, quod nemo scit, nisi qui accipit.* Atque ita vi- v. 9.
demus, sensus quosdam sacrarum Literarum mysticos dici,
non quia nullo modo exprimi possunt, sed quia reconditi
sunt; sic ut ad eos intelligendos satis non sit hære in cor-
tice literæ; sed oporteat penetrare ad medullam, intra
quam est spiritus.

Hoc posito, non est adeò certum, ut nemo putat,
quòd S. Dionysius exhortatus hic sit Timotheum ad Con-
templationem supernaturalem, non verò naturalem: quid- Suarez de
quid enim hic ab eo desiderat, non in uno minùs, quàm Relig. to.
altero Contemplationis genere exercitandum est. 2. l. 2.
c. 12. n. 19

Quid enim re ipsa ille exigit? non exigit ulla ratione & 26.
S. Doctor à Timotheo, ut non utatur Imaginatione, non

B 2

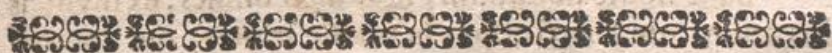
Intel.

Intellectu, non aliis speciebus sensilibus, ut hinc aliqui arguunt, qui attollere homines volunt ad modum procedendi humano superiorem. Mille aliis locis ille asseruit, sine his agi nihil posse. *Impossibile est nobis aliter lucere divinum*
 Cap. 1. de his agi nihil posse. *Impossibile est nobis aliter lucere divinum*
 cæl. Hier. *radium, quàm varietate sacrorum velaminum circumvelatum.*
 arch. *Jubet tantum, non sistere in illis speciebus, sed eas transcendere, cum nulla earum DEUS suus sit (ut tunc existimabat tam magna Mundi pars, quæ sub his illum sexcentis modis adorabat) sed omnes sint tantum vela, quæ illum abscondunt: ita colligere licet ex eo, quod Sanctus addit, ad tam multos Idololatras alludendo. Vide autem, ne quis eorum, qui non sunt initiati sacris nostræ Religionis, hæc audiat.* Atque hæc causâ vult ipse, ut Timotheus, neque facultate Imaginatrice, neque Intellectu, conetur fingere sibi DEUM quacunque figura possibili, sed ut omnes transgressus, obtutum ipse, tanto jam intervallo abjecta à plebe elevatus, figat in ineffabili illa, & incomprehensibili eminentia, quæ melius noscitur cogitando quid non sit, quàm quid sit. Et hæc est luminosa illa S. Dionysij caligo, aut lumen caliginosum; cognoscere DEUM superiorem omni illo quod vel imaginari, vel intelligere possit mens illius, qui eum contemplatur, atque ita nôsse eundem, ut non cognoscatur. *Illis veraciter lucet DEUS, qui omnium sanctarum summitatum ascensum transcendunt, cunctaque Divina lumina, & sonos, sermonesque deferentes, caliginem subeunt, ubi veraciter ille est super omnia.* Sed ista lux caliginosior omnibus tenebris, & istæ tenebræ clariores omni luce, communes sunt cuicunque contemplationi excellenti; etsi etiam in quacunque, plerisque idioma quoddam sunt, veneratione, quàm usu notius. Facilius multo intelligitur ipse S. Dionysius, ubi ait, ne se ipsum

De Myst.
Theol. c. 1

psum quidem unquam ausum obtutum rectè defigere in so-
 letu divinum, sed tantum in radios ejus repercussos. *Nun-* De div.
quam nos tam magnum solem adversum intueri conati sumus. Nom. c. 3.

Hæc est prima responsio data ad textum tam infi-
 gnem. Dato dein etiam, quod S. Dionysius contempla-
 tionis Mysticæ nomine intelligat quamcumque, pro cu-
 jusvis arbitrio, attendatur tanisper, quàm ille circumspice-
 tæ eâ in re procedat. Hortatur ille ad hanc, non nego;
 sed quem? hortatur Timotheum jam exercitatum in eo
 orandi genere, & valdè expertum: *Tu autem pro maxima*
Mysticorum spectaculorum exercitatione, quâ vales. Non
 hortatur quemquam, qui non pertigisset, ad exercitatio-
 nem, quam dicit maximam: qui nimirum est error nescio
 usitatorne, an major, qui in re nostra damnetur. Atque
 ita ex sententia & effato tam nobili colligi non potest, quod
 ad infusam Contemplationem quisquam impelli possit, sed
 solum, quod is qui jam à DEO ad eam admissus est, exci-
 tari possit, animari, & adjuvari. Aliter qui agit ad
 alterum extremum deviat, quod hoc ca-
 pite damnatur.

Caput III.

*Via media, quam Sancti existimârunt inveniri posse,
 dum qui orat nunc contemplatur, nunc meditatur, pro
 ut hoc aut illud DEUS dederit.*

I.

Sicut aquæ bonæ illæ sunt, quæ currunt meliùs, sic &
 sententiæ. Statim apparet, quàm sit proficuum &
 utile,

B 3

utile, ut currant sine obiectione. Ad hoc autem quid requiritur? requiritur, ut non aliter quam aquæ, inter montes oppositos medium iter teneant. *Inter medium montium pertransibunt aquæ.* Unde qui nostro in negotio rectè procedere vult, mediam inter extrema jam enarrata viam inveniatur oportet. Et hæc est illa, quam Sancti nobis indigent; conjungere in oratione Laborem Quietem pro ratione temporum. Si DEUS quietem dat, donando Contemplationem, illam frui & se oblectare: Si non dat, laborare Meditando ad illam consequendam.

Et quoniam aquarum exemplo uti cœpimus, ego ad viam ejusmodi explicandam nescio quid facere melius possim, quam ut utar illa similitudine tam illustri, quam S. Teresa in re præsentis usa est: aquæ scilicet pluvie, aut ex puteo, etsi non æquali semper labore, hauritæ. Ut enim stultum est, cum pluit, aquam ex puteo haurire velle ad plantas horti mei irrigandas: sic antequam cadat pluvia, aut cum pluere desierit, quid mali est, si paritum modo ad puteum recurram ad illud obtinendum, quod cælum mihi negat? Ecquid hac similitudine innuere volo?

Vitæ c. 22.
&c.

Sunt hodie nonnulli, non dico omnes, ex mysticis his animarum Directoribus in via Orationis, qui contendunt, perfectum Contemplativum tam procul debere esse ab exercitatione & usu trium facultatum interiorum, ut paratus esse debeat ad tolerandam potiùs omnem ariditatem & siccitatem, quam ut earum operâ utatur, sicut illam utuntur Meditantes: earum enim operâ uti velle, si Magistris his credimus, aliud non est, quam adhærere velle rei sensili, ad fugiendum omne quod molestum est.

Hoc autem mihi tam absurdum videtur, ut tenui meo judicio errorem reputem. Videtur enim mihi aliud non esse,

esse,

esse, quàm prætextu abstractissimæ perfectionis tollere proximam & propriissimam nostram cooperationem, quæ à nobis in omni opere divino requiritur. Unde audito isto loquendi modo ita me sensu moveri, perinde ac si jam jam virentibus sub herbis latitantem serpentem retexissem.

Non oportet, cùm DEUS cordi se nostro non infundit, confugere ad facultatum interiorum exercitationem ut humanæ nostræ propensione satisfaciamus, cui ejusmodi siccitas molesta est: demus hoc: oportet tamen ad illam confugere eo tantum fine, ne omittamus oportunè aquam haurire ex puteo, quando pluvia terram non humectat, id quod solertibus hortulanis solemne est.

Si neque pluit, neque quocunque nostro conatu aquæ quidquam extrahimus, tum enimvero toleranda est fortiter quæcunque ariditas, quæcunque siccitas, neque idcirco ab Oratione est desistendum, perinde ac si oleum tum & operam perderemus: quod enim tolerando faciemus lucrum, tantum erit, ut DEUS occultis modis tum terram cordis nostri plus sit fecundaturus, quàm ullius aquæ beneficio, quæ cælo ad nostrum arbitrium delaberetur.

Ceterum quomodo damnari potest, si cessante beata illa mentis suspensione, quæ communi cunctorum confessione brevi durat tempore, suis ordinariis actibus homo suppleat beatos illos influxus & impressiones, quas tum DEUS retrahit? quam enim orando experimur sterilitatem, ferre quidem debemus coacti, non tamen eam eligere; tanquam veræ Devotioni penitus adversantem.

Si causam quærimus præcipuam Devotionis, quam experimur, eam docet S. Thomas esse DEUM, qui ex indevotis devotos potest reddere, modo ipse velit, mutando rupes in rivus.

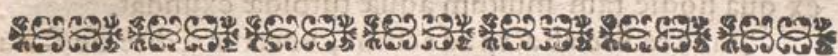
Hæc tamen, ut idem Doctor adjungit,
causa

causa est extrinseca: *Causa Devotionis extrinseca DEUS est.*
 Intrinseca, etsi minùs præcipua, illa est quæ nostra ex par-
 te se tenet: & hæc est Meditatio, seu Contemplatio. *Cau-*
 2.2. q. 82. *sa autem Devotionis intrinseca ex parte nostra oportet ut sit*
 a. 3. *Meditatio, seu Contemplatio: cum non possit voluntas prom-*
ptam paratamque se divino offerre obsequio (in quo De-
votio consistit) nisi illam Intellectus corroboret opportu-
nis considerationibus, quæ, si Sanctus hic non erravit, ex
parte DEI sunt Miserationes illius ac Merita, quæ faciunt
ut illimet adhæreamus; nostra verò ex parte sunt nostræ
malitiæ, nostræ miseriæ, quæ faciunt ut intus in animo
nos abjiciamus. Quare cum homo inter Orandum non
potest his uti considerationibus Contemplando, quia non
pluit: nec uti illis vult meditando, quia non dignatur hau-
rire aquam ex puteo operâ suorum brachiorum, quid tum
ad Devotionem excitandam superest? id scilicet unum,
ut DEUS tanquam causa extrinseca operetur solus, & ru-
pium sinum pandat. Hoc autem velle idem est, quod aliis
vocibus appellamus, Tentare DEUM.

Et tamen hoc quilibet tanto studio cavere debet, ut
 Cajetanus, singulari pietate allatum locum explicans, in-
 de collegerit necessitatem, quâ quisque obligatur ad tri-
 buendum quotidie piis his considerationibus certum tem-
 poris spatium; nec dubitavit pronuntiare, indignum esse
 nomine Religiosi, aut Religiosæ, quin & hominis spiritua-
 lis, quisquis id facere prætermittat. Verba ejus sunt, *Re-*
ligiosi aut Religiosæ, seu Spiritualis etiam nomine vocari non
potest, qui saltem semel in die ad huiusmodi se non transfert. Et
 ratio est, quia nisi id fiat, exigit homo, ut solus cum Deo
 in animo Devotionem aut excitet, aut excitatam conser-
 vet. Hoc tamen male fit. Necessè est causæ extrinsecæ
 junge-

jungere etiam intrinsecam : unde non dicit Angelicus *Causa autem Devotionis intrinseca est Meditatio, seu Contemplatio*: sed, oportet ut sit: quia est necessaria. Verum quidem est, quod non dicat, *Meditatio & Contemplatio*, sed *Meditatio, seu Contemplatio*: disjunctivè neque enim omnes apti sunt ad contemplandum, maximè quotidie. Sed qui ad contemplandum aptus non est, saltem meditetur; neque contentus sit hærere in Oratione instar Olitoris obstinati, qui malit videre plantas exarescere, quàm brachiorum operâ aquam ad eas irrigandas ex puteo haurire. Prò! quàm omni in negotio tuta est via media! *Prudentia dat vocem suam, si Sapienti fides, in mediis seminis stans.*

Prov. 8.
v. 2.

Caput IV.

Respondetur objectioni, quã nonnulli hodierni tentãrunt claudere viam mediam, docendo, quòd, quisquis aliquando vocatus à DEO est ad contemplandam, nulla deinceps ratione ad meditandum redire debeat.

I.

Non defuerunt, qui rationis & argumenti allati vim caperent: eam tamen ut eluderent potius, quàm superarent, responderunt: verum Contemplativum debere potius omnem in oratione ferre ariditatem, quàm ut quoquo modo meditetur, ne de statu deficiat ad statum. Id quod verat S. Paulus: *Unusquisque, in qua vocatione vo-*

1. Cor. 1.

C

catius v. 10.

catus est, in ea permaneat. Quare sicut Cappuccinus ob eas, quas in statu suo patitur difficultates, non debet redire ad statum priorem Ordinis, seu Militaris, seu Monastici, seu Clericalis, à quo ad horridam illam vestem transit; sed ejus vestis molestias ferendo superare; sic qui manifestis indiciis à DEO vocatus est ad Contemplationem, maximè habitualement & permanentem, non debet ob eam, quam per intervalla patitur, ariditatem desistere à cœptis, & abjectæ Meditationi se dare: id enim tepiditatis, inconstantix, & infidelitatis, de statu ad statum revertentis argumentum esset.

Laudetur JESUS, qui me tali responsione reperta, beavit summa quadam luce ad aperiendam scaturiginem, ex qua hodie tam multum aquæ turbidæ exundat.

Itane redire ab actu ad actum, vocetur redire de statu in statum?

Et quis unquam in Mundo omnibus retro seculis audivit, eos qui meditantur, & eos, qui contemplantur tam diversis in statibus versari, ut de iis non dicam loqueretur, non dicam cogitaret, sed somniaret Apostolus, quando scripsit: *Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat?*

Quin imò Meditantes perinde ac Contemplantes eodem in statu sunt, tam propriè ac verè, ut ex accidenti solum inter se differant. Neque enim Contemplatio est, nisi species quædam orationis in gradu altiore, quàm sit Medi-

V. Suarez ratio: in qua, quantum ad Intellectum spectat, additur
 20. 2. de ejus actibus major quædam unitas, comprehensio major,
 Relig. 1. 2. & major claritas: quantum autem ad voluntatem, additur
 6. 9. n. 13. tantum major fervor, qualis est ferri extracti è fornace,
 compa-

comparati cum alio, quod in minore prunarum cumulo
excanduit.

Erūtne ullus, qui asserat, Contemplantem vel tantil-
lum deficere & recedere à suo statu, ubi dedita operâ sacras
litteras legerit, earum sensum rimari, libros scribere, ma-
ximè ad spiritum pertinentes, studuerit, quod fecerunt
S. Augustinus, S. Anselmus, S. Bonaventura; & tam mul-
ti alij illustres Doctores? non equidem crediderim. Igi-
tur neque affirmari poterit, quod ille vel tantillum à sta-
tus sui perfectione recedat, qui nonnunquam cum arida
mens est, meditatur: nisi velimus dicere; illum quoque à
statu ad statum regredi, qui cum certa in occasione efficere
non possit opus Perfecti, ma vult perficere opus Proficien-
tis aut Incipientis, potius quàm planè otiosus residere. Pu-
tamusne S. Augustinum, aut S. Anselmum, aut S. Bona-
venturam, qui tam excelsi Contemplationis dono præditi
erant, non descendisse sæpius ad meditandum etiam post
Raptus, quibus in ipsum ad eò cælum erant subvecti? Me-
ditatio ferme Contemplationem generat; & Contempla-
tio Meditationem semper amplius nobilitat; nec auditum
unquam est, inter ipsas vel minimam emulationem, aut
dissensionis umbram extitisse, tantum abest, ut interno-
tàmquè intenso inter se rancore dissiderent, ut manum
sibi mutuo porrigere, & quidquam commoditatis afferre
obstinatè renuant.

II.

STandum igitur est iudicio S. Teresie, quæ in similitudi-
ne supra adducta non agnovit distinctionem illam re-
cens excogitatam status, cui nunquam deest pluvia, &
status, qui nunquam non cum labore aquam haurire de-

maſſi

C 2

beate

In Vita
sua. c. 18.

beat: Atque hâc causâ sine exceptione sic pronuntiavit.
*Si DEUS nunquam non daret tantum calitus aqua, quantum
necessarium est, palam est, quanta in quiete agere posset hortu-
lanus. Sed quia quamdiu mortalem hanc vitam ducimus, id
fieri nequit, oportet animam semper vigilare, & sollicitam es-
se, ut unâ aquâ deficiente alteram procuret.* An clarioribus
Sancta verbis uti unquam potuisset?

Tanto igitur intervallo illa abfuit à cogitatione tam
ignobili, qualis est, existimare aut Contemplationem Me-
ditationi, aut hanc illi inimicam esse, ut cum ab excellen-
ti Contemplativo, qualis fuit S. Franciscus Borgia, hoc
monitum accepisset, ut etiam extra casum siccitatis, solo
demiſſionis studio, orationem à Meditatione ordiretur, su-
binde autem à DEO se ferri sineret, quocunque huic esset
collubitum; non ipsa solum documentum tam pium usu
suo secuta sit, sed idem etiam alios docuerit.

Quis proinde unquam sibi persuaderet, posse inveniri
aliquem, non quidem ex ejus filiis, quod sciam, tam cau-
tis & consideratis, ex laudatoribus tamen ejusdem, qui eò
progredereur, ut doctrinam è diametro oppositam trade-
ret? Et tamen est hodie non nemo, qui audaci calamo char-
ris committere non dubitavit generale hoc axioma. *Quis
vocatus est ad Contemplationem aut ordinariam, aut infusam,
non se abiciat ad Meditandum pretextu demiſſionis; cum non
desint mille alij se abiciendi modi, quin eatur extra limites
propriij status.* Et interrogatus, ut ediceret, tamquam Di-
rector, an saltem hoc facere liceat in summo spiritus lan-
guore? respondit, ne tum quidem. An tempore turba-
tionis? neque tunc: an tempore tentationis? nec hoc.
Ad eò hodie Princeps aliqua, suorum ceteroquin amantis-
sima, qualis est Contemplatio, odio implacabili matrem
ipsam

ipsam suam averfatur. Meditationem inquam illam ipsam, quâ progenita est; perinde ac si ista natalibus fit tam sordidis, ut ipsa ejus filia omne cum ipsa commercium fastidire debeat.

Sed quæ DEI est providentia, non deest Bernardus aliquis, qui ablatam injuriâ existimationem ipsi reparare paratus sit. Hic omnibus, in Asceteriis maximè degentibus, cupiit scalam quandam construere, illi non dissimilem, cujus species Jacobo dormienti objecta est; per quam sensim eniti possent ad fruendum DEO, conjunctione perfecta. Absolvit autem eam quatuor gradibus. Primus fuit, Lectio librorum Spiritualium: Secundus Meditatio eorum, quæ lecta fuerunt: Tertius affectus eliciti ex iis, quæ meditati sunt, desideria, petitiones, supplicationes, quæ ille Orationis titulo complexus est: quartus Contemplatio alta ac sublimis. Quid tamen ille docet? an ut quisquis ad hanc evasit, nulla vel prece, vel pretio induci se sinat, ut denuo descendat, nisi momento illo ipso excidere velit suo statu; sed ut potius in suo Contemplationis fastigio ferat omnem ariditatem, omnem siccitatem, omnem possibilem spiritûs languorem? alia planè omnia. Imò afferit, quando Contemplaturus aut advertit subtrahi sibi, ut solet, lucem, in qua ceteroquin versari consueverat, aut illi porro ferendæ imparem se sentit, descendat, & si Contemplatio non suppetit, orando se juvet: Si neque Oratio procedit, meditetur: si neque Meditatio procedit, lectionis ope utatur: atque ita nunc sursum, nunc deorsum vadat, certus se à summo culmine tanto propius abfuturum, quanto longius recedit ab infimo. O doctrinam, ab illa, quam dixi, discrepantem! & tamen hæc melliflui Doctoris est, en ejus verba. *Cum verò mentis humana*

S. Bern. de *acies infirma, veri luminis illustrationem diutius sustinere non*
 Scala *potest, ad aliquem trium graduum per quos ascenderit, leviter*
 Claustr. *& ordinatè descendat, & alternatim modo in uno, modo in*
altero, secundum motum liberi arbitrij, pro ratione loci & tem-
poris demoretur, tanto jam DEO vicinior, quanto à primo
gradu remotior. Prò, repeto, doctrinam discrepantem!

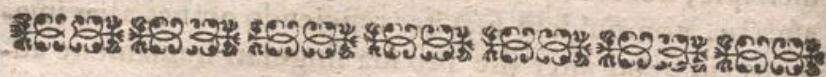
Et hæc est sana illa doctrina, cui confestim animus cu-
 jusvis acquiescit. Illa altera, quòd quis semper supremo
 in culmine hæere possit; aut non creditur, aut exanimat,
 aut stupore quodam afficit, aut potius inducit ad judican-
 dum, præstare si quis eò non aspiret. Sed absit istud. Eum
 in finem confecta scala est, ut ejus ope & descendatur &
 ascendatur. Neque sit, qui putet, non nisi tum se Ange-
 lum esse cùm ascendit; sed etiam Angelum se esse cùm de-
 scendit. In scala Jacobi an non semper iidem erant Ange-
 li? Et tamen ipsi nunc sursum, nunc deorsum ibant, nec
 ideo statum mutabant: neque enim ad hanc usque diem
 latam intelleximus legem hanc, cujus gratia nulli fiat; ut
 quisquis vitæ Contemplativæ se dedit, nullum unquam
 faciat opus, quod vitæ activæ proprium sit: neque qui acti-
 vam profitetur, unquam agat aliquid, quod ad Contem-
 plativam pertineat. Quin imò cuncti summis laudibus
 efferunt vitam mixtam, scalà illà mirabili, quæ Jacobo
 monstrata est, repræsentatam.

Neque ad rem est, quod alius quispiam responderet:
 quòd sicut ubi ad portum navis appulsa est, cessat Naviga-
 tio; sic quando Animus meditando fessus, quod ante fa-
 ctitabat, pervenit ad quietem Contemplationis, debeat
 abstinere, omni ratiocinatione, quin jam curet aliud, præ-
 ter purum intuitum præsentis DEI. Siquidem S. Petrus
 de Alcantata, ex quo, ut apparet, similitudo ista desum-

pta

pta est, non id spectavit, ut loqueretur de Portu, quem semel ingressus nunquam porro desereret. Neque enim his in terris ejusmodi portus est, si Sanctis fides, qui ad illum tantopere aspirârunt, tam sedulò explorârunt, ut tandem quiete deinceps non perturbanda potirentur: nec tamen illum nunquam, aut uspiam invenerunt: sed de illo tantum Portu loqui intendit, in quem per vices intretur. Hinc dicit ipse, debere tunc animam acquiescere in simplici DEI aspectu, non quidem suaviter rejiciendo omnes alias imagines (id quod alter ille pro sua singulari humanitate adjungit) gaudendo tamen illo affectu amoris, aut admirationis, aut gaudij, quem tum in animo experitur. Imò in suo illo documento id propositum Sanctus habuit, ut ostenderet, quomodo in Oratione Meditationi conjungenda sit Contemplatio, ex ipsismet scalam nobis construendo. Et sicut ipse principio articuli affirmavit, quòd ab una ad alteram transeundum sit, sic sub finem ejusdem articuli docet, ab hac ad illam redeundum: id quod tunc præcipuè sit observandum, quando affectus in Contemplatione tam esset vehemens, ut valetudinem lædere posset. Tunc ille monuit, dimisso illo affectu intenso, resumendam Meditationem de Cruciatibus Christi Servatoris, aut de nostris defectibus ac miseriis, ut hac ratione Animus nonnihil respiret potiùs, quàm penitus opprimatur. Nec scio Sanctorum quemquam scripto tradidisse unquam admirabilem hanc doctrinam, quòd quisquis semel dignatus dono Contemplationis, redierit ad Meditationem, debitum ordinem perturbet, inconstans, perfidus fit, ut insipienter de statu ad statum deficiat. Sit sanè Contemplatio Portus, ad quem naviget qui meditatur; sit etiam nonnullis Portus stabilis, firmus, & finalis: an tamen à statu
ad

ad statum remigrat Mercator ille, qui nonnunquam suo commodo, suo solatio & animi remissione, aut alio quocunque fine Portum deserit, & eò proram iterum dirigit, unde erat profectus, animo tamen subinde ad amatum Portum redeundi? Cur igitur vice versa à statu redibit ad statum, qui à Contemplatione redit ad Meditationem, etsi Contemplatio Portus est, & meridari Navigatio?

Caput V.

Manifestum fit, fundamenta quibus nonnulli hodie Asceta nituntur in hoc Contemplationis & Meditationis negotio, aliud non esse, quàm leges arbitrarias ab ipsismet propositas, suæ tantummodo opinioni adstruenda.

L

AD vitium noxiorum germinum manifestandum perveniri non potest, nisi ipsa adeò eorum radix è terra stirpitis effodiatur; nec tædere quem debet, illud aliorum oculis exponere, ubi de publico bono agitur.

Hoc posito, dicam fide & sinceritate optima, quod mihi videtur; paratus tamen semper retractare, & mutare sententiam, si à vero aberravero.

Varia documenta à S. Terefia, magna Spiritus Magistrâ, & aliis magnæ existimationis Authoribus in genere Orationis tradita sunt. Subinde autem alij nonnulli, fines, intra quos dicta Sancta sapienter se tenuit, longè transgressi,

gressi, imò obverso illi palàm tergo, ejusque scholâ deser-
 tâ, conati sunt Legum quoddam volumen in lucem dare,
 quas quisquis servâset, sine omni dubio ad Contemplatio-
 nis apicem evaderet: quod volumen proportione suâ re-
 sponderet illi, quod vocamus Juris Canonici, Corpori, &
 Corpori Juris Civilis. Hoc autem Legum Istarum Volu-
 men, seu Corpus, si ad illam tantùm Contemplationem
 referretur, quæ Acquisita dicitur, paulatim autoritatis
 aliquid conciliare sibi posset. Sed dum ad Mysticam quo-
 que extendere se studet, temerarium videtur: neque enim
 DEUS in operibus quæ supra omnes naturæ vires efficit,
 quales sunt animi quædam illustrationes admirandæ, Va-
 ticia, Prodigia, & alia dona purè putè gratuita, ullis se
 Legibus adstringi patitur. *Dividit singulis prout vult.* 1. Cor. 12.
 Hinc est, quòd conari mediis quibusdam certis ac regu-
 lis evadere ad apicem summæ Contemplationis, & inti-
 mam illam cum DEO conjunctionem, tam incognitam, ut
 idcirco Mystica vocetur, labor sit, qui expertis nihil pro-
 fit, (unde & Doctores Sancti per omnium retro seculorum
 cursum tam animosè eum aggredi ausi non sunt, perinde,
 ac si hoc aliud non foret, quàm superare columnas Hercu-
 lis) non expertis autem & rudibus semen esse possit, et si id
 non agatur, mille deceptionum. Aliud enim est enume-
 rare mirabiles & prodigiosos agendi modos, qui inter
 DEUM & Animam tali in statu intercedunt, sicut eos enar-
 rârunt S. Terefia, S. Bernardus, S. Bonaventura, S. Fran-
 ciscus Salesius, & alij hujus classis; aliud leges præscribere,
 quibus certò ad talem familiaritatem perveniatur: perinde
 ac si ad eam admitti sit artis opus, & non meri favoris ac
 gratiæ.

D

In char-

In cartis Hydrographicis solent indicari altitudines Poli locorum per quæ transeundum, portus, promontoria, loca arenosa, scopuli, saxa, & sexcenta alia, in quæ incurri potest pericula, ut ea navigantes omnes eodem modo vitent. Sed quis unquam leges certas præscripserit, quando & ubi explicanda vela sint, quando complicanda? Has non nisi cum res ipsa postulat nôsse oportet in usum redigere, cum dependeant à sexcentis diversissimis circumstantiis ventorum, velorum, navium, marium, procellarum, viarum, quæ tenendæ sunt.

Non aliter res se habet cum regulis, quæ dantur ad Orationis sublimis cacumen assequendum,

II.

ET tamen ad tradendas has leges, non remotas tantum quæ præparent, quales sunt Mortificatio pravarum propensionum, animi demissio, obedientia, & aliæ ejus generis, sed etiam proximas, progressi sunt novi isti quos dixi, Legislatores, ad duplicem quodammodo rempublicam constituendam, unam Meditantium, alteram Contemplantium. Atque de hac duplici Republica locuti sunt tanquam inter se pugnante, quæ regi non posset utraque eodem Corpore Juris communis; nec attendere voluerunt, quòd re vera hæ non sint duæ Respublicæ, sed una sola, cum earum actiones sæpe invicem permulentur: neque enim pro mera libidine adstruendum, eos qui meditantur, non etiam sæpe alta Contemplatione absorberi; multos verò eorum qui Contemplantur, non sæpe ac piè ad meditandum reverti. Id enim si ita non esset, quid dicendum de Sponsa in Canticis, quæ etiam postquam in cellam vinariam

riam fuerat introducta, Regium suum Sponsum vel in pu- Cant. 1.
blicis urbis plateis quævisse legitur? Unde colligi necessa-
riò debet, prodiisse illam è Cella illa non jam ebriam, sed Cant. 2,
sibi præsentissimam, & omnium quæ agebat consciam.

Affirmare igitur oportet ad liberandos errore illos, qui
legere quidem nòrunt, sed non discernere, Legum ejus-
modi nonnullas, ut mihi quidem visum est, certissimo ef-
se merè arbitrarias. Et ut intra certa me capita teneam,
vocabo tantùm ad Examen præcipuas, quæ ad tres revo-
cantur: prima versatur circa objectum Contemplationis:
altera circa Modum contemplandi, & tertia circa finem,
quem præfigere sibi Contemplans debeat. Conabor has ex-
pedire quàm breviter ac paucis possum: his enim profliga-
tis patebit manifestè, Meditationem ac Contemplationem
non solùm non esse inimicas, quas inter pax sperari non
possit, quales illas hodie nonnulli rudibus repræsen-
tant, sed ambas ut cultu, sic animo & corde
conjunctissimas esse.

